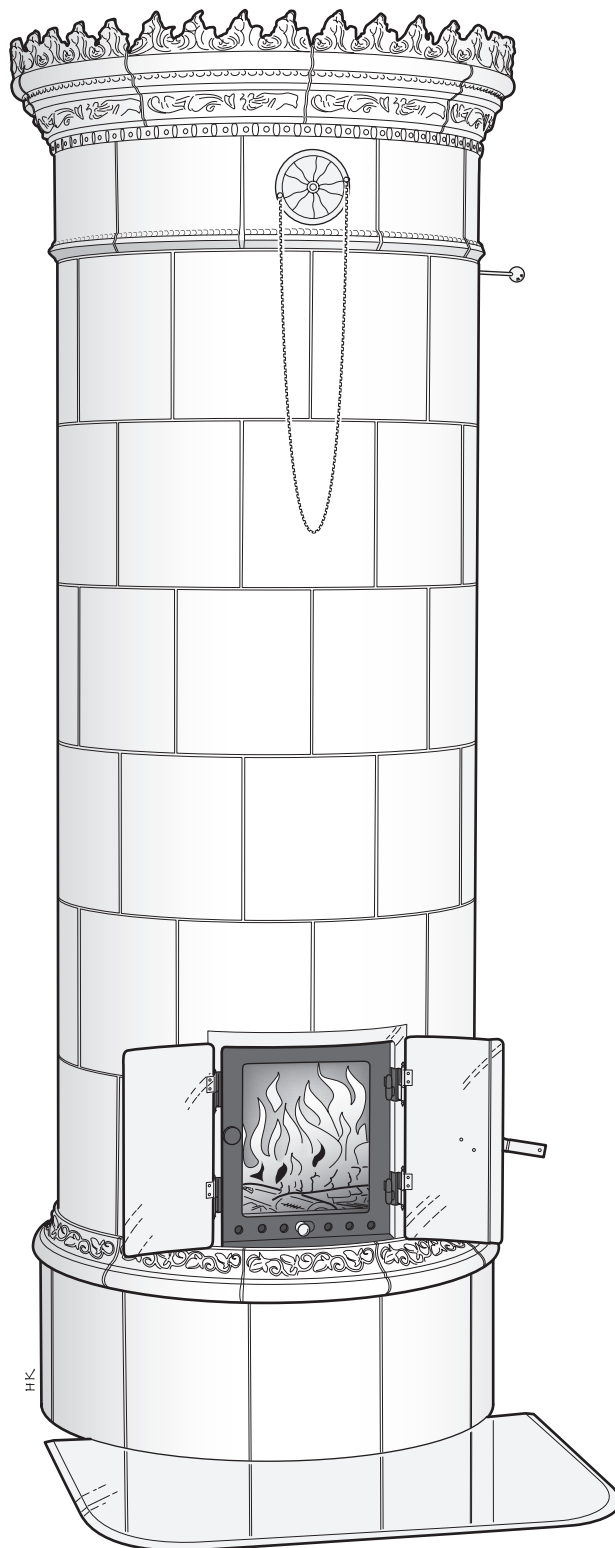

Fyrings- instruksjon

Siri

Contura

Kjære eier av Cronpeisen

Du har nå installert en kakkelovn, et akkumulerende ildsted. Kakkelovnen består av et blokkssystem, som er produsert av aluminatsement, olivinsand og knust tegl, og som er sammenfuget med leire. Allerede på 1400-tallet ble leire benyttet som fugemasse, når man bygde så kalte pottelovner (kakkelovner). Det som gjør leiren så godt egnet er at den tørker, til forskjell

for sement eller mørtel som herder og blir hard. Med andre ord, leire kan ta opp bevegelse uten at det oppstår utettheter, og er derfor også i dag godt egnet til bruk ved montering av Conturas kakkelovner. Varmen som danner seg ved fyring overføres og lagres i kakkelovnen, og avgis deretter langsomt til rommet gjennom konveksjon og stråling. Det er viktig å fyre på riktig måte, for å ivareta vedens energi best mulig og få maksimalt ut av kakkelovnen. Les derfor nøye gjennom bruksanvisningen.

1. GENERELT

En kakkelovn som fyres riktig gir god varmeøkonomi og deilig varme over lang tid. Ved å følge anvisningene vil kakkelovnen avgis mellom 2 og 4 kW med høy virkningsgrad. Kakkelovnen skal fyres opp regelmessig med avkjølingsperioder på 10–12 timer. Det er derfor anbefalt å fyre to ganger per døgn, for å opprettholde en jevn varmeavgivelse hele tiden. Dersom kakkelovnen rekker å bli helt kald mellom fyringsperiodene, blir forutsetningen for en jevn varmeavgivelse dårligere. Det er også viktig å ikke bruke for store mengder ved, slik at kakkelovnen blir overopphetet. Man skal derfor ikke bruke mer enn 12 kg ved for hver fyringssyklus. Kakkelovnen bør ikke bli varmere utvendig enn at man kan berøre den med hånden uten å brenne seg dvs. maks 65 °C. Best forbrenning fås om man legger inn 2–3 kg ved av gangen og tilfører rikelig med forbrenningsluft, slik at det brenner med klare og lyse flammer. Dårlig forbrenning forårsakes av feil brensel eller for lav tilførsel av forbrenningsluft. Dette kan føre til skader og utsondring av tjære i ovnen. Husk at garantivilkårene kun gjelder under forutsetning av at kakkelovnen fyres i henhold til instruksjonene i denne bruksanvisningen.

2. VALG AV BRENSEL

Alle sorter ved fra bjørk, bøk, eik, alm, ask, bartrær og frukttrær kan brukes som brensel i kakkelovnen. De forskjellige treslagene har ulik densitet. Jo høyere densitet veden har desto høyere er energiverdien. Bøk, eik og bjørk har høyest densitet. Nyhogd ved inneholder 50 % vann. En del av vannet sirkulerer fritt mellom fibrene og en del er bundet i cellene. Veden må alltid ligge til tørt så vannet kan dunste bort. Når fuktigheten i veden har sunket til under 20 % er den klar til bruk. Dersom man fyrer med ved som inneholder mye fuktighet, vil en stor del av energien i veden gå med til å koke bort vannet. Når veden er fuktig vil også forbrenningen bli dårlig, og det vil danne seg et sot- og tjærebelegg i skorsteinen som i verste fall kan forårsake pipebrann. I tillegg til dette fører det også til sotete glass på kassetten og ubehag for dem som bor i nærheten. Veden bør hugges om vinteren og lagres fritt under tak til over sommeren, for at man skal være sikker på at den er tørr. Dekk aldri vedstabelen med en presenning som ligger ned mot bakken. Presenningen vil fungere som et tettsluttende lokk og veden hindres i å tørke. Oppbevar alltid en mindre mengde ved innendørs i noen dager før bruk, slik at overflatefuktigheten på vedtrærne rekker å dunste bort.

Fuktighetsinnholdet i veden kan enkelt kontrolleres ved at en liten prøvebit av veden veies før og etter at den er tørket ved 80 °C i f.eks. stekeovnen i ett døgn. Fuktighetsinnholdet beregnes deretter ved å dividere mengden fordampet vann med total mengde ved, inkl. vann.

$$\text{Fuktighetsinnhold i \%} = \frac{m_{\text{før}} - m_{\text{etter}}}{m_{\text{før}}} \times 100$$

Advarsel!

Fossilt brensel, trykkimpregnert tre, malt eller limt tre, sponplater, plast eller fargebrosjyrer må ikke brukes som brensel. Felles for disse materialene er, at det under forbrenningen kan dannes saltsyre og tungmetaller som er skadelige for miljøet og kakkelovnen. Saltsyren kan også angripe muringen i kakkelovnen eller stålet i kassetten.

3. TØR KING OG INN FYRING AV KAKKELOV NEN

En nyoppsatt kakkelovn inneholder mye fuktighet som må dunste bort. Kakkelovnen må derfor stå og tørke en måned, før man kan begynne innfyringen. Det er viktig å unngå store temperaturvekslinger på kakkelovnen til å begynne med. Den første uken skal kakkelovnen fyres opp med 2 kg ved som opptenning, fulgt av et vedinnlegg på 2 kg og deretter en avkjølingsperiode på 10 timer, før det samme gjentas.

I forbindelse med oppfyring kan det komme en kondensdråpe med vann under messinglokket på frontens overdel. Dette kan forebygges med en liten bit steinullmatte, som stappes i stussen innenfor messinglokket. Pussede ovner må være helt tørre, før de kan males. Vent derfor med å male til det er fyrt i ovnen en ukes tid. Bruk en maling som kan «puste», forslagsvis en silikatmaling.

4. OPPFYRING I KALD OVN

For enkelte installasjoner og under spesielle værforhold kan det dannes en «propp» av kaldluft i skorsteinen når kakkelovnen ikke er brukt på en stund. Proppen «løsnest» ved å åpne skorsteinsspjeldet og tenne på litt avisopapir, som holdes oppe ved røykhyllen inne i kassetten.

5. SLIK FYRER DU

Opptenningsved: Finkløyvd ved

Lengde: 25 - 33 cm

Diameter: 3 - 5 cm

Mengde per tenning: 2,5 kg (ca. 10 finkløyvde stykker)

Ved: Kløyvd ved

Lengde: 25 - 33 cm

Diameter: 7 - 9 cm

Normalmengde: 2,0 kg (2-3 stykker per ilegg)

Maksmengde: 3,0 kg (3-4 stykker per ilegg)

Det er viktig at det brukes riktig vedmengde, spesielt ved opptenning. Ved første gangs fyring bør det derfor brukes en vekt, for å se og finne ut hvor mye 2,5 kg opptenningsved er. Kontroller også hvor mye normal- og maksmengde er. Kakkellovnen er kun beregnet for å bli fyrst i med døren lukket. Åpne bestandig døren sakte og forsiktig, for å hindre røyknedslag pga. trykkforandringen i ildstedet. Kakkellovnens funksjon er forskjellig, avhengig av trekkforholdet i skorsteinen. Det kan ta noen gangers fyring å finne riktig innstilling på forbrenningsluftspjeldet.

Opptenning

Vær oppmerksom på at dersom det brukes for liten vedmengde ved opptenningen, eller at veden er kløyvd for grovt, oppnås ikke riktig forbrenningstemperatur i brennkammeret. Følgen av en feilaktig opptenning blir dårlig forbrenning med kraftig sotdannelse, eller at ilden slukker når døren lukkes. Åpne et vindu i nærheten av kakkellovnen før opptenning, dersom huset har mekanisk ventilasjon og det finns et undertrykk i huset. La vinduet stå åpent noen minutter til varmen har tatt seg opp.

1. Åpne reguleringshendelen til forbrenningsluften og røykgassspjeldet helt.
2. Legg inn avisepapir eller en opptenningsblokk, samt ca. 2,5 kg finkløyvd ved i midten av kassetten. Veden stables liggende på kryss og tvers.
3. Tenn bålet.
4. La døren stå på gløtt med en åpning på ca 10 mm mot kassetten. Når bålet har tatt seg ordentlig opp etter ca. 10 minutter, lukkes døren helt.

Vedpåfylling

Før bålet har brent ned og ilden har slukket, er det på tide å legge på mer ved.

1. Åpne døren på gløtt og la undertrykket i brennkammeret jevne seg ut i noen sekunder, før døren åpnes helt.
2. Legg på 2-4 vedtrær med en samlet vekt på 2-3 kg. Legg veden slik at det dannes et mellomrom mellom vedtrærne, for å få skikkelig luft mellom dem. Lukk deretter døren.
3. Forbrenningsluftspjeldet skal stå helt åpent noen minutter, til vedtrærne brenner ordentlig. Ønskes en langsommere forbrenning, kan tilførselen av forbrenningsluft reduseres. Forutsetningen for regulering av forbrenningen varierer, avhengig av temperaturen i brennkammeret og trekken i skorsteinen. Husk at ilden alltid skal brenne med lyse og klare flammer.
4. Fyll på ytterligere med ved, men ikke overskrid maksimalt

tillatte totale vedmengde, som er 12 kg ved hver fyringsyklus. La deretter kakkellovnen avgi akkumulert varme i løpet av 10-12 timer, før fyringsyklusen gjentas.

Viktig!

For å unngå varmelekkasje gjennom skorsteinen under avkjølingsperioden kan spjeldet for forbrenningsluft- og skorsteinen lukkes. Likevel er det viktig at spjeldet ikke stenges før glørne i kassetten har slukket.

6. HÅNDTERING AV ASKE

Forbrenningen i kassetten er effektiv og foregår under høy temperatur, noe som gir veldig liten mengde aske. Normalt rekker det å feie ut aske en gang i uken. Det er enklast å benytte en sotstøvsuger eller en liten skyffel og børste, for å ta ut asken av kassetten. Kontroller nøye at det ikke er noen glør igjen i asken og oppbevar asken i en brannsikker beholder med tettsluttende lokk i minst en uke før den kastes. Plasser ikke beholderen på brennbart underlag.

7. VEDLIKEHOLD AV KAKKELOVN

Under fyring kan glasset bli sotete, selv om kakkellovnen fyres med tørr ved med en fuktighetsgrad på 15-20 %. Ved regelmessig rengjøring holder det å tørke med et tørt papir. Dersom det har vært sot på glasset over en lengre periode, fjernes dette best med et rengjøringsmiddel eller et spesielt middel for fjerning av sot. Disse midlene kan kjøpes i en dagligvarebutikk eller hos din lokale forhandler av kakkellovner

Bruk aldri rengjøringsmidler som inneholder slipemiddel - da glasset kan skades.

- Kakkelen rengjøres med vann og oppvaskemiddel, ettertørk med tørr klut.
- Kontroll av pakninger er viktig på grunn av forbrenningen, fordi slitte pakninger gjør at forbrenningen blir dårligere når kakkellovnen trekker «tyvluft» (falsk trekk).
- Det kan samle seg støv innenfor gitteret ved gulvet, fordi det hele tiden skjer en stor gjennomstrømning av luft gjennom kakkellovnen. Rengjør derfor regelmessig innenfor gitteret.
- Det kan være nødvendig å skifte ut detaljer som sitter i nærheten av selve ildstedet. Et eksempel på slike detaljer er ildstedsbekledningen. Levetiden på disse detaljene er avhengig av hvor ofte og på hvilken måte kakkellovnen er brukt.

8. FEIING

Feiing skjer normalt en gang per år. Feiing av kakkelovn, røykkanaler og skorsteinstilkoblinger må utføres av en skorsteinsfeier. Etter at kanalene er feid, løsnes soten med en sotstøvsuger gjennom de nedre feielukene.

Dersom det inntreffer eller er fare for pipebrann, må forbrenningsluftsspjeldet og døren lukkes. Kontakt om nødvendig brannvesenet for slukking. Etter en pipebrann må skorsteinen alltid besiktiges av en skorsteinsfeier.

9. MULIGE ÅRSAKER TIL DRIFTSFORSTYRRELSER OG TILTAK FOR UTBEDRING

Det er dårlig trekk i kakkelovnen etter nyinstallasjon.

- Kontroller at lengden på skorsteinen oppfyller kravene, det vil si en meter over mønet, samt at den har en total lengde på minst 3,5 meter.
- Kontroller at det ikke finnes noe i skorsteinen som hindrer røykgassene og at ikke nærliggende hus eller trær påvirker trekkforholdene rundt skorsteinen.
- Kontroller også skorsteinens areal (gjelder eksisterende, murt skorstein), som bør være 150–200 cm².

Det er vanskelig å få fyr og ilden dør ut etter kort tid.

- Dette kan skyldes at veden ikke er tilstrekkelig tørr – kontroller veden.
- En annen årsak kan være undertrykk i huset, f.eks. ved bruk av kjøkkenvifte eller annen mekanisk ventilasjon. Åpne et vindu i nærheten av kakkelovnen under opptenning. Du kan også forsøke å tenne med litt avispapir og holde papiret opp i kassettenes røykutgang, for å få i gang trekken.
- Luftkanalen utenifra kan være helt eller delvis tett. Løsne slangen og prøvefyr med forbrenningsluft fra rommet.
- Forbrenningsluftsspjeldet står kanskje ikke oppe.
- Det kan også skyldes at røykuttaket på kakkelovnen kan være tett av sot, noe som kan forekomme etter en feiing. Ta av feieluken, feielukene og røykhyllen og kontroller.

Til slutt bør du gå gjennom fyringsanvisningen en gang til. Kanskje mengden ved er for liten og opptenningsbålet derfor er blitt for lite og kaldt til å kunne tenne neste påfylling med ved.

Det dannes unormalt mye sot på glasset

Det blir alltid et visst sotbelegg på glasset og det bygger seg opp lite grann etter hver fyring. Sot på glasset skyldes i hovedsak tre ting:

- Veden er fuktig, noe som fører til dårlig forbrenning med en stor røykutvikling til følge.
- Det er for lav temperatur i brennkammeret, noe som forårsaker ufullstendig forbrenning og dårlig trekk i skorsteinen.
- Fyringsprosessen er ikke korrekt, for eksempel at døren ikke sto i opptenningsstilling i ca 10 min. Kontroller fuktighetsgraden på veden – pass på at det er en god grunnlød og gå gjennom fyringsanvisningen en gang til.

Lukt av røyk i kakkelovnens omgivelser i perioder.

Dette kan forekomme ved vindnedslag i skorsteinen og skjer oftest når det blåser i en bestemt vindretning. En annen årsak kan være at døren blir åpnet når det brenner mye.

Oppstår det problemer som du selv ikke kan avhjelpe, ta kontakt med forhandler eller skorsteinsfeier. Med disse fyringsrådene håper vi at du vil få en god, økonomisk og problemfri bruk av Contura.

Contura

NIBE AB · Box 134 · 285 23 Markaryd · Sweden
www.contura.eu

Contura reserves the right to change dimensions and procedures described in these instructions at any time without special notice. The current edition can be downloaded from www.contura.eu